

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Ogla-
se sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Moč propagande

Naša doba je izoblikovala ter uveljavila marsikatero pridobitev človeškega snovanja in ustvarjanja. Poglavitni činitelj v tem mogočem prevalu sredstev, vrednot in pridobitev je tehnika. Tehnika krije v sebi dvojno obličje: Blagoslov prinaša in prokletstvo, dobro in zlo. Ustvarila je stroje in palmila istočasno v nesrečo na stotisoče delavcev, družinskih očetov. Razmah avtomobilizma je omogočil temnim elementom, da so, kakor pričajo dogodki zadnjih let (Kutjepov, Matteotti itd.) izvedli svoje kriminalno politične načrte, pa tudi romantično roparske podvige. Potem letala! Vzvišeni so bili cilji, ki so bili postavljani ob zasnutku prvih letal. Že svetovna vojna je v malem pokazala, čemu lahko služi letalstvo. Nad Abesinijo so sipala smrt in razdejanje. Španija in Kitajska pa sta doživeli še strahotnejše posledice čim brezobzirnejše izrabe ter zlorabe letalstva. Med najsodobnejše izume človeškega duha spada tudi radio. Prav ta izum je ustvaril pogoje za silovit razmah nove svetovne sile, ki vznikla v naši dobi vsebolj na površje: Propaganda.

Tehniko si je podjarmila, radio, tisk, književnost. Z lahkoto je moderna propaganda izrinila s pozorišča političnih trenj vse one energije, ki so svojčas v obliki vztrajnega fizičnega napora agitatorjev in govornikov služile propagandi. Toda predvojna in medvojna propaganda sta kakor diletantizem v primeri z ono nabreklo propagando in agitatorično hipertrofijo, ki so jo po prevzetju moči ter oblasti izkazale diktatorično urejene ter vodene evropske države. Radijska poročila, brošure, letaki, propagandno idejne knjige, vse to je prešlo nekako v državni monopol. Ustanovila so se posebna ministrstva s široko razpredeno propagandno organizacijo. Dan za dnem poslušaja svet po radiju, gleda in poslušaja v filmu, bere v časopisju razne stvari iz gotovih držav, ki so propagandno tendenčne in pristranske. Ta propaganda pa ni namenjena samo zunanjemu svetu, ampak tudi domačemu prebivalstvu, ki naj se pridobi za gotove ideale in programe. Nabreklo propagandna metoda nekaterih držav je žela nedvomno gotove uspehe. Nепrekinjeno brenkanje po istih strunah pa bi utegnilo vendarle povzročiti gotovo otopelost, apatičnost. Vsekakor pa je privzela sodobna propaganda edinstveno orjaške oblike, ki jih še pred par desetletji niti slutiti ne bi bili mogli. Prinesla je nove načine borbe, medsebojnega obračunavanja ter pridobivanja.

Nova tehnika propagande ter njen obseg pa sta se vzpela do neverjetne stopnje v sodobnih vojnih konfliktih. Abesinija je nudila prvi primer, Španija drugi, še očitnejši, Kitajska pa tretji primer, ki kaže nekatere zelo pikantno zanimive značilnosti.

Dušljivo ozračje na Daljnem vzhodu so pretresala v zadnjih letih čudna eterična znamenja, ki so kazala, da se obstoječa napetost ne bo dobro in mirno iztekla. Japonske radijske postaje so pričele že l. 1935 izvajati sistematično propagando v tem smislu, da se pri Združenih državah ameriških, ki so Japoncem precej kreditirale, ne zbudi nikakršna sumnja glede koščljivih in sumljivih japonskih namenov. Kitajska ni smela zapustiti. Zgradila je predvsem v Šanghaju in Nankingu močni radijski postaji, tako da sta si bili kitajska in japonska propaganda nekaj časa v ravnotežju. Ko so Japonci zgradili nove radijske kratkovalovne postaje 50 KW, so v Nankingu

Nova kitajska vlada v Pej-pingu v sencah japonske milosti

NANKING, 14. decembra. Japonci sestavljajo novo kitajsko vlado s sedežem v Pejpingu. V tej vladi bodo trije bivši kitajski ministrski predsedniki dva bivša prezidenta kitajske republike, in več bivših ministrov. Nova vlada bo takoj vzpostavila diplomatske odnose z Japonsko in Madžukuom.

LONDON, 14. decembra. Tukajšnji tisk piše zelo ostro proti Japoncem radi zadnjih dogodkov. »News Chronicle« poroča: Treba je Japoncem dati v najenergičnejši obliki na znanje, da so meje potrpežljivosti britanskega naroda izčrpane. Vsekakor so Japonci v svoji umetnosti izogibanja ter zanikanja danes že tako daleč, da bodo morebiti popolnoma zanikali napade ter atentate na britanske ladje.

Topla beseda francoskega zunanjega ministra jugoslovenskemu narodu

BEOGRAD, 14. decembra. Pot francoskega zunanjega ministra Delbosa na Oplenac na grob kralja Petra Osvoboditelja in kralja Aleksandra Ujedinitelja se je pretvorila v sijajno manifestacijo ponesne Šumadije za Francijo in francoski narod. Na Avali pa je Delbos položil na grob Neznane junaka prekrasen venec. Popoldne se je poklonil na grobovih francoskih vojakov in so se zatem nadaljevali razgovori med Delbosom in dr. Stojadinovičem. Sinoči ob 19.15 so oddajale vse štiri jugoslovenske radijske postaje kratek pozdravni nagovor francoskega zunanjega ministra Yvona Delbosa na jugoslovenski narod. Francoski državnik se je najprej toplo zahvalil za prisrčni in sijajni sprejem, ki ga mu je priredil jugoslovenski narod ob njegovem prihodu v prestolnico Jugoslavije. Dejal je, da razume te manifestacije kot izraz volje jugoslovenskega naroda za čim tesnejše so-

delovanje z zavezniškim francoskim narodom. Z globokim priznanjem občuduje napredek Jugoslavije in njenega herojskega naroda. Prepričan je, da so vezi, ki vežejo jugoslovenski narod in francosko nacijo neporučne in da bosta kakor doslej tudi v bodoče ramo ob ramo služila velikim idealom pravice, mednarodnega sožitja in utrujanja miru. Končno se je minister Delbos še enkrat zahvalil za izraze simpatije in prijateljstva, ki jih je v Jugoslaviji deležen kot zastopnik francoske nacije. Po govoru ministra Delbosa so postaje oddajale še francosko himno. — V Splitu so bile prednočnem povodom obiska francoskega zunanjega ministra manifestacije za francosko-jugoslovensko prijateljstvo. Velika povorka je krenila pred francoski konzulat, kjer so se razvile ovacije za Francijo. Francoski konzul se je z balkona konzulata zahvalil za te izraze prijateljstva.

Ukineja naj se paragrafi, ki ugotavljajo krivdo Nemčije...

LONDON, 14. decembra. V krogih konservativnih narodnih poslancev se doznava, da je angleška vlada izdelala poseben novi evropski načrt, ki obsega sledeče točke: 1. Oddelitev statuta Društva narodov od verzajske mirovne pogodbe. 2. Ukinitve klavzula pakta Društva narodov o sankcijah ter onih paragrafov, ki ugotavljajo krivdo Nemčije za svetovno vojno. 3. Revizija kolonialnega problema ter sklicanje svetovne konference za rešitev tega vprašanja. 4. Priznanje italijanske

suverenosti nad Abesinijo. Predpogoj za to preureditev bi bil sporazum na sledečih točkah: 1. Nemčija ter Italija podpiseta ne napadalni pakt za Anglijo in Francijo. 2. Nemčija ter Italija se obvezujeta, da pristaneta na status quo v Evropi. 3. Nemčija in Italija data zagotovilo, da nimata v Španiji nikakršnih teritorialnih aspiracij. 4. Nemčija ter Italija izjavljata svojo zadovoljnost, potem ko bodo izpolnjene gotove njihove kolonialne zahteve.

Mesta Italije USA v Društva narodov

DUNAJ, 14. decembra. V tukajšnjih krogih se doznava, da bosta Anglija ter Francija reagirali na izstop Italije iz Društva narodov na ta način, da bosta naslovili apel za čim tesnejše sodelovanje vseh demokratičnih držav. Reforma Društva

narodov naj se izvede v pospešenem tempu teku l. 1938. Anglija bo storila v Washingtonu primerne korake, da pridobi Združene države ameriške za vstop v Društvo narodov.

montirali ogromno oddajno postajo 70 KW. Eterična vojna je prinesla pravo vojno... Propaganda se je še poostрила in povečala. Ko so Japonci navalili na Šanghaj, jim je bilo najvažnejše uničenje najnevarnejšega nasprotnikovega sredstva: Šanghajska radijska postaja je bila kmalu po izbruhu vojnih sovražnosti uničena po japonskih letalcih. Sledila je druga naloga! Onemogočiti propagando-

nankinške oddajne postaje. Po dolgotrajnih prizadevanjih se jim je tudi to posrečilo: Nankinške radijske oddajne postaje ni več. Danes razpolagajo Kitajci še samo z radijsko postajo v Hankou. Vse ostale so manjše in jih v Evropi ne moremo zajeti. Eterično vojno so Japonci že dobili... Pa če se nekega dne pojavijo nad Tokiom in drugimi japonskimi mesti kitajska letala...?

Gospodarske beležke

Uredba o kontroli izvoza sadja je v Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine že izdelana ter stopi dne 1. januarja l. 1938 v veljavo.

Jugoslovensko-francoski trgovski sporazum, ki je bil nedavno podpisan, vsebuje poleg splošnega sporazuma tudi še tri dodatne sporazume, ki se nanašajo na blagovna plačila, ukinitve kliringa ter uvajanje plačil v prostih devizah. Računa se s tem, da bo naš izvoz v Francijo za 20% višji od našega uvoza iz Francije. Nadalje vsebujejo dodatni sporazumi tudi znižanje nekaterih carinskih taks, ki zelo obremenjujejo naš izvoz v Francijo ter določitev izvoznih kontingentov, v okviru katerih bo zlasti naš izvoz lesa znatno povečan.

Nacionalni inštitut za goriva in rude se je v smislu predloga ministra za gozdove in rudnike ustanovil v Beogradu. Naloga tega inštituta je, da znanstveno proučuje vsa čvrsta, tekoča in plinasta goriva v zemlji radi racionalnega izkoriščanja, da laboratorijsko prouči vse rudno bogastvo v naši državi z namenom, da se olajša rudarsko proučevanje in pospeši rudarska produkcija in da vrši končno vse ostale prizkušnje, ki jih zahteva služba ministrstva za gozdove in rudnike. Inštitut bo zbral tudi od drugih državnih in samoupravnih inštitutov in zavodov že izvršena dela iz področja goriva, rudarstva, gozdne industrije in kemične predelave lesa. Za vzdrževanje in pospeševanje inštituta se ustanovi fond nacionalnega inštituta za gorivo in rude, kamor se bodo stekali poleg državne dotacije prispevki in ustanove privatnih oseb ter vsi dohodki inštituta od analiz in strokovnih nasvetov za privatne stranke.

Likvidacija kmečkih dolgov. Minister pravde je objavil avtentično tolmačenje k uredbi likvidacije kmečkih dolgov, ki pravi, da ima sodišče pri postopanju glede zmanjšanja kmečkih dolgov preko Din 25.000 v smislu drugega odstavka § 27 določiti le odstotek znižanja, ne pa znesek znižanja dolga. Nadalje pravi avtentično tolmačenje, da je kot blagovne dolgove do 500 Din iz četrtega odstavka čl. 3 uredbe (ki se ne smatrajo kot kmečki dolgovi, če so nastali po 20. oktobru 1931) razmueti posamezne blagovne dolgove posameznega kmetovalca.

Pupilni denar samoupravnim hranilnicam. »Jugoslovanski Kurir« poroča: Te dni se vodijo pogajanja med zastopniki samoupravnih hranilnic ter zastopniki jugoslovenskega in finančnega ministrstva in Drž. hipotekarne banke o izpremembah zakona o Drž. hip. banki ter zakona o nepravnem postopku, da bi se mogel pupilni denar še nadalje nalagati v občinski in samoupravne hranilnice. Kakor doznava »Jugoslovanski Kurir«, bo vlada v kratkem s posebno uredbo odredila, da se more pupilni denar v bodoče nalagati tudi v občinskih in samoupravnih hranilnicah.

Proti kašlju

Bronhi
Bronhi

in zopet samo

Bronhi-BONBON

jek. Za Maribor—Osijek in obratno pride v poštev sledeči vozni red:

8.37	odhod	Maribor	prihod	21.56
10.32	prihod	Čakovec	odhod	19.43
13.08	odhod	„	prihod	16.30
13.27	prihod	Varaždin	odhod	16.11
13.32	odhod	„	prihod	16.02
15.09	prihod	Koprivnica	odhod	14.27
15.23	odhod	„	prihod	14.12
16.48	prihod	Kloštar	odhod	12.50
16.58	odhod	„	prihod	12.40
21.33	prihod	Osijek	odhod	8.02

S tem vlakom ni samo pridobljena ugodna zveza za Maribor—Osijek, temveč stane ta pot do Osijeka za tretji potniški

Zadnje telefonične vesti

Takijska senzacija: Starosta japonskih državnikov izločen!

TOKIO, 14. decembra. V vlado je vstopil admiral Sojengu. Veliko pozornost je vzbudila vest, da je bil starosta japonskih državnikov in »sveta starih« princ Sayoni razrešen svoje funkcije mikadovega finančnega svetovalca. Princ Sayoni, ki ima japonski narod vanj ogromno zaupanje, je imel na japonsko politiko močan vpliv, da so na njegove nasvete predsednike vlade postavljali in odstavljali. Njegova razrešitev kot finančnega svetovalca mikadovega je nedvomno v zvezi z japonskimi finančnimi težkočami.

zbudila vest, da je bil starosta japonskih državnikov in »sveta starih« princ Sayoni razrešen svoje funkcije mikadovega finančnega svetovalca. Princ Sayoni, ki ima japonski narod vanj ogromno zaupanje, je imel na japonsko politiko močan vpliv, da so na njegove nasvete predsednike vlade postavljali in odstavljali. Njegova razrešitev kot finančnega svetovalca mikadovega je nedvomno v zvezi z japonskimi finančnimi težkočami.

nje že potekajoče francosko-italijanske trgovinske pogodbe. Te dni prispe v Rim ravnatelj trgovinskega oddelka na Quai d'Orsayu, ki se bo na čelu francoskih delegatov-ekspertov udeležil teh pogajanj. V političnih in diplomatskih krogih vidijo v tem dejstvu znamenje, da se Pariz in Rim ne moreta izogniti političnemu zbliznanju. Zeljo po zbliznanju s Francijo je nedvoumno izrazil Mussolini pisatelju Rolandu Dorgelisu, sotrudniku »Intransigeanta«.

CANGKAJSEK: MI SE BORIMO DALJE!

ŠANGHAJ, 13. decembra. Maršal Čung-kajšek je ob padcu Nankinga izrazil mnenje, da ne more to dejstvo prav nič spremeniti nadaljnje kitajske politike. Maršal je bojda izjavil, da se bo Kitajska še naprej upirala uzurpaciji od strani Japonske.

LANSBURY V VARŠAVI.

VARŠAVA, 13. decembra. Bivši taburišni voditelj Lansbury je prispel v Varšavo in se je razgovarjal med drugim tudi z maršalom Rydz Smiglyjem ter poljskim zunanjim ministrom Beckom.

Razno

Podpisani Avgust Fojtl sporočam, da bom vsakogar, ki bo o meni razširal neresnične vesti, sodno zasledoval. Avgust Fojtl, Devica Marija Brezje 41. 7284

Prodaj

SKOBELNIK (Hobelbank) naprodaj. Frankopanova ul. 6 Studenci 7276

Sobo išče

GOSPODIČNA išče cenejšo sobo s hrano v bližini Melja ali na Pobrežju. Naslov pustiti v upravi. 7274

Sobo odda

SOBO z 2 posteljama poceni oddam Splavarska 6 7275

SOBO s posebnim vhom oddam enemu ali dvema gospodoma Glavni trg 4-I. 7273

Širite »Večernik«

Oglašuite!

Nagrada za izsleditev tatu

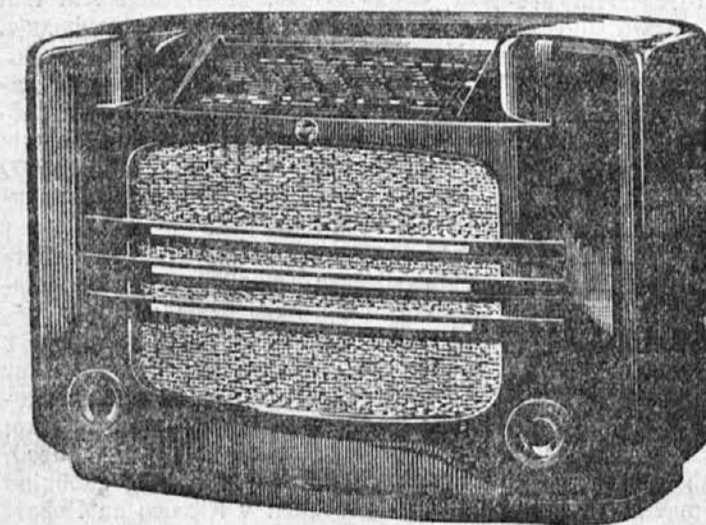
V nedeljo, 12. decembra 1937 okrog 18. ure je bilo vlomljeno v moje stanovanje v Mariboru, Aleksandrova cesta 17, I. nadstr. Tat je odnesel 30x20x12 cm veliko, črka 5 kg težko zaklenjeno ročno blagajno z vložno knjižico št. 6219 Prve hrvaške štedionice, podr. v Mariboru, v znesku din 105.880,36, »stara vloga«, razne dokumente, nakit, večjo zbirko starih zlatih novcev, približno 3/4 kg težine.

Vlomilec je bil slučajno prepoden in je izginil skozi glavna vrata z zgoraj opisano ročno blagajno in vrednostmi, in je možnost, da je imenovan bil opažen okrog 18. ure 15 minut od pasantov.

Dajem nagrado v znesku Din 5000

tistemu, ki bi izsledil vlomileca ali mu prišel na sled. Navedbe naj se oddajo kriminalnemu oddelku tuk. policije, soba št. 20.

Aleksander Watzek. Maribor.

Vredno, pa vendar ceneno darilo za vso rodbino je

PHILIPS „BARCAROLA 461“

oktoden - SUPER - SPREJEMNIK

edinstven v ceni, kvaliteti in eleganci,

mesečno samo

Din 225.—

7 uglašnih krogov — velika občutljivost — naravna reprodukcija — sprejem brez motenj — tri valovne dolžine — malenkostna uporaba toka — okras in veselje za vsako hišo

RADIO

Glavno zastopstvo:

E. PETELN, dipl. optik, Maribor, Grajski trg 7

Skrivnosti

91

»Pojdi z mano! Zgoraj imam nekaj obleke; posodini ti jo, da moreš vsaj varno na cesto.«

Zena je bila navajena podobnih slučajev, da je po umoru, ki se je izvršil v njeni hiši, ostala trezna in se celo smejala. Everard je šel z njo brez volje v prvo nadstropje.

Ko se je vrnil, je bil popolnoma drug človek in je lahko upal, da prevari budno oko policije...

Mislil pa je na druge stvari.

Kam naj gre? Kje naj išče Blanko? Na koga naj se obrne, da mu pokaže pot do nje?

Zamišljen je taval po mestu. Dve uri je tako hodil in se ni mogel odločiti, kaj naj stori. Danilo se je že, po ulicah so hodili živahni, delavni ljudje, ki so noč

zdravo prespali in se odpočili. Everard se je zbal, da bi se njegovo brezdelno postopanje zdelo komu sumljivo in se je odločno obrnil proti predmestju, kjer je stanoval.

Ko je prišel pred hišo, se mu je stisnilo srce. Zopet bo moral stopiti v Blankino sobico, kjer je kljub vsemu vendarle preživel najlepše dni svojega življenja.

Everard je odprl vrata in obstal presenečen na vrtu pred hišo.

»Čudno!« je dejal. »Blankina okna so odprta!«

Obenem se mu je zazdelo, da sliši glasove in korake v njeni sobi. V tem hipu sta razlegla iz nje dva klica — bila sta Leon in Blanka!

Blanka je bila tam in se je počutila boljše, mnogo boljše. K temu je gotovo mnogo pripomoglo svidenje z Leonom.

»Ali si ti, Blanka? Moja Blanka!« je jecljal Everard in stiskal deklico v svoje naročje. »Kako se je vse to zgodilo? — Kam si izginila? Kdo te je privedel zo-

pet nazaj?«

»Vse vam povem, oče,« je odgovorila smehljaje Blanka, »samo vsega ne morem naenkrat.«

»Kdo je bil mocoj pri tebi?«

»Volkulja.«

»Ona te je odvedla; in kdo te je privedel nazaj?«

»Tudi Volkulja.«

»Zakaj vse to?«

»Tudi jaz si tega ne morem razložiti. Ko me je hotela vzeti s seboj, sem se branila, toda z njo sta bila tudi oče Golin in Filip. In tako sem morala v voz. Potem so me odpeljali v neko ulico, ki je ne poznam in me spravili v neko stanovanje. Volkulja je bila vedno pri meni; mirila me je, naj se ničesar ne bojim, ker se mi ne bo zgodilo nič hudega. Tako je minilo nekaj ur... davi pa je prišel tisti Anglež iz Tulona, ki se menda imenuje Balkam.

»Da, da, vem,« je dejal nestržno Everard. »Kaj je hotel od tebe?«

»Zdelo se mi je, da je ves prestrašen. Zaprl se je z Volkuljo v sobo, in ko sta zopet prišla k meni, sta že bila drugil misli in sta me čala brž pripeljati nazaj.«

»Ali je to vse?«

»Da, vse. Povedati vam moram še, da sem tukaj našla gospoda Leona, ki vas je že dolgo čakal.«

Everard ni odgovoril. Sedaj mu je bilo vse jasno. Balkam se je ustrašil in po umoru naglo odšel iz gostilne ter pohitel k Volkulji, da ji pove: Gospod Lawson je ubit. Morilec je Everard, ves njihov načrt se je ponesrečil — ne kože torej drugega, kakor čimprej odvesti Blanko nazaj, da ne pride do novih zapletkov.

Ko je Everard premišljeval o teh stvarih, ga je Blanka z nasmehom opazovala.

»Poglejte, gospod Leon,« je dejala šaljivo, »glejte, kako je moj oče danes lep! Kupil si je novo obleko.«

(Dalje.)